

COCHRANEOV KUTAK

Uređuje: doc. dr. sc. Davorka Vrdoljak

PEARLS (Practical Evidence About Real Life Situations)

Cochrane Primary Care je organizacija unutar Cochraneove koleboracije koja prepoznaje teme objavljenih Cochraneovih sustavnih preglednih članaka koje bi mogle koristiti u svakodnevnom radu obiteljskih liječnika. Iz sustavnih preglednih članaka, pripremaju se kratki i lako razumljivi sažetci od po 200 riječi koji imaju specifičnu strukturu (kliničko pitanje, zaključak, napomena, kontekst, referencija). Trenutno je dostupno oko 450 PEARLS-a, a godišnje se pripremi i objavi oko 40 novih. Mogu poslužiti kao praktičan alat u učenju i unaprijeđenju kliničke prakse.

Gabapentin – učinkovit u nekih bolesnika s kroničnom neuropatskom boli

Kliničko pitanje

Koliko je učinkovit gabapentin u kroničnoj neuropatskoj boli odraslih?

Gabapentin u dozama od 1800 - 3600 mg dnevno osigurava značajno smanjenje boli (najmanje 50% od bazične razine) u osoba s postherpetičkom neuralgijom i perifernom dijabetičkom neuropatijom. Dokazi za druge vrste neuropatske boli su vrlo ograničeni. U slučajevima postherpetične boli, u tri od deset osoba (3/10) bol se s gabapentinom smanjila za $\geq 50\%$, dok su 2/10 osoba imale takvo smanjenje s placebom. 5/10 osoba imalo je smanjenje boli za 1/3 uz gabapentin, a 3/10 s placebom.

U slučaju boli u dijabetesu, kod 4/10 osoba bol se smanjila za $\geq 50\%$ s gabapentinom, a u 2/10 s placebom. Bol se smanjila za $\geq 1/3$ u 5/10 osoba uz gabapentin, a 4/10 s placebom.

Više od polovice osoba liječenih gabapentinom nisu doživjeli značajno smanjenje boli, ali su mogli doživjeti nuspojave ovog lijeka.

Napomena

Trajanje uključenih studija bilo 4 do 12 tjedana. Nije bilo moguće znati unaprijed tko će imati koristi od liječenja, a tko ne.

Kontekst

Neuropatska bol je karakterizirana prisutnošću boli u odsustvu štetnih stimulansa ili je to stanje u kojem i umjereni nociceptivni podražaj izaziva pretjeranu bol. Gabapentin se obično koristi za liječenje neuropatske boli.

Referencija

Wiffen PJ et al. Gabapentin for chronic neuropathic pain in adults. Cochrane Reviews, 2017, Issue 6. Art. No.: CD007938. DOI: 10.1002/14651858. CD007938.pub4.

Pregled sadrži 37 studije koje su uključile 5914 ispitanika.

*Pearls No. 584, June 2018, Brian R McAvoy. <http://cochranelibrary-wiley.com/doi/10.1002/14651858.CD007938.pub4/full>

Liječniku usmjerena intervencija može smanjiti propisivanje antibiotika za akutne respiratorne infekcije (ARI)

Kliničko pitanje

U usporedbi s uobičajenom skrbi, koliko su učinkovite intervencije sa ciljem utjecaja na propisivanje antibiotika za ARI u primarnoj zdravstvenoj zaštiti?

Zaključak

Dokazi umjerene kvalitete pokazuju da slijedeće intervencije vjerojatno imaju važan učinak na smanjenje propisivanja antibiotika:

- određivanje C-reaktivnog proteina u ordinaciji obiteljske medicine (nema razlike u trajanju simptoma, zadovoljstvu pacijenata ni ponovim posjetima/rekonzultacijama)
- zajedničko donošenje odluka u obiteljskoj medicini (održava se zadovoljstvo bolesnika, a bez povećanja vjerojatnosti za rekonzultaciju)
- prokalcitoninom (markerom akutne upale) vođeno zbrinjavanje kako u obiteljskoj medicini tako i na hitnim odjelima (nema utjecaja na kvalitetu života, a uz izbjegavanje mogućeg neuspjeha liječenja).

Kvaliteta dokaza koji su se bavili strategijama edukacije liječnika u propisivanju antibiotika (kojima se pomaže liječnicima da promijene propisivačke navike), kao i o uporabi brze virusne dijagnostike na hitnim odjelima bila je vrlo malena. Dakle, zasad nije moguće donijeti čvrste zaključke o učincima tih strategija.

Napomena

Većina ovih istraživanja provedena je u zemljama s visokim prihodima, pa se zaključci ne mogu generalizirati na zdravstvene sustave i drugih zemalja. Nisu ni dati podatci o troškovima zbrinjavanja ARI, pa nije moguće zaključivati o isplativosti intervencija.

Kontekst

Antibiotska rezistencija (otpornost na antibiotike) je svjetski problem i globalna prijetnja. Intervencije za smanjenje propisivanja antibiotika trebale bi smanjiti i otpornost na njih. Različite intervencije za promjenu ponašanja liječnika u propisivanju antibiotika za ARI analizirane su i podvrgnute meta-analizi, ali još nisu sintetizirane u pregledni članak.

Referencija

Tonkin-Crine SKG et al. Clinician-targeted interventions to influence antibiotic prescribing behaviour for acute respiratory infections in primary care: an overview of systematic reviews. *Cochrane Reviews*, 2017, Issue 9. Art. No.: CD012252. DOI: 10.1002/14651858.CD012252.pub2.

Ovaj pregledni članak sadrži osam pregleda uključujući njih pet iz Cochranea i tri koja nisu Cochraneovi pregledi (ukupno 11 članaka).

Pearls No. 585, June 2018, autor Brian R McAvoy. C1*

Cochrane Systematic Review link:
<http://cochranelibrary-wiley.com/doi/10.1002/14651858.CD012252.pub2/ful>